

Kantar TNS Helsepolitisk Barometer 2018

Utdrag Arbeid og helse

Mars 2018

17101397

Innhold

1. Innledning	03
2. Helsepolitikk	06
3. Pasientbehandling	30
4. Arbeid og helse	45
5. Syn- og øyehelsetjenester	54
6. Hørsel	59
7. Livskvalitet blant eldre	66
8. Kompetanse og bemanning	79
9. Psykisk helse	87
10. Apotek og medisin	96
11. Tannhelse	103
12. Folk flest	111
13. Appendix	127

1

Innledning

Om undersøkelsen

Kantar TNS Helsepolitiske barometer er en uavhengig, syndikert undersøkelse.

Målingen er utviklet og eies av Kantar TNS, og resultatene fra undersøkelsen kan kjøpes av alle.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge befolkningens holdninger i helsepolitiske spørsmål.

Dette er tredje gang undersøkelsen gjennomføres. Spørsmålet om de største utfordringene Norge står overfor har imidlertid vært stilt i Kantar TNS Klimabarometer 2009 - 2015. Resultater fra tidligere år blir referert i denne rapporten.

Rapporten skal ikke publiseres, offentliggjøres eller videresendes, verken helt eller delvis, uten samtykke fra Kantar TNS.

Metode: Web-intervju (CAWI). Gjennomført på GallupPanelet.

Feltperiode: 2. – 10. Januar 2018.

Antall respondenter: 2072 personer har besvart undersøkelsen.

Utvalg: Representativt for befolkningen over 18 år.

Vekting: Kjønn, alder, geografi og utdanning.

Estimert feilmargin: +/-2,2%-poeng i de spørsmål der hele utvalget er med.

Ansvarlig i Kantar TNS: Eva Fosby Livgard

Kantar TNS 7. mars 2018
17101397 | ©Kantar TNS

Flere ser oppgavene i helsevesenet som en av våre største utfordringer

Resultatene i årets Helsepolitiske Barometer tyder på at stadig flere erkjenner utfordringene velferdsstaten står overfor. Vi blir flere, oljeinntektene avtar, vi lever lenger, pensjon- og helseutgiftene øker, og det blir færre yrkesaktive som skal finansiere velferdsgodene. For store deler av velgermassen var helsepolitikken avgjørende for hvilket politisk parti de stemte på ved høstens Sttingsvalg.

36% av befolkningen mener oppgavene i helsevesenet er blant våre største utfordringer. Andelen øker med 10%-poeng fra 2016, og rykker opp fra tredje til andre plass på listen med de 14 største utfordringene landet står overfor. Også de aller yngste har blitt mer bevisste på hvilke utfordringer vi har innenfor helse og omsorg. Blant de under 30 år rykker saken opp fra femte plass i 2016 til tredjeplass i årets måling.

Mange opplever at vi har et todelt helsevesen der personlig økonomi avgjør hvilken behandling de får. De fleste ser dette som negativt, og opplever at forskjellen mellom folk øker. Kun en tredjedel av befolkningen har tro på at kvaliteten i de offentlige helsetjenestene vil styrkes i årene framover. Nesten like mange mener kvaliteten vil være dårligere 20 år fram i tid sammenlignet med dagens standard.

Regjeringen får bedre tilbakemeldinger nå enn på samme tid i fjor for sitt arbeid med å løse oppgavene i helsevesenet. Mange mener allikevel at regjeringen ikke gjør nok for å komme fremtidig sykdomsbyrde og flere eldre i møte. Det er bemanningssituasjonen innen helsetjenestene regjeringen først og fremst bør ta tak i, og spesielt innen eldreomsorgen. Mange mener også at det er viktig å fornye, forenkle og forbedre helsetjenestene.

Flertallet av det norske folk mener det må brukes mer midler på helse, og pengene må hentes fra bistand og utviklingsarbeid. Mange etterlyser en nasjonal investeringsplan etter modell fra nasjonal transportplan, der det redegjøres for hvordan man de neste årene skal arbeide i retning av overordnede og langsiktige mål i helsepolitikken.

Tall fra NAV viser at sykefraværet gikk ned mot slutten av fjoråret, og arbeid er i gang med å redusere sykefraværet ytterligere. Samtidig viser resultatene fra årets Helsepolitiske Barometer at nesten halvparten sykmeldes uten videre oppfølging. Mange mener at forhold knyttet til arbeidssituasjonen kunne ha redusert sykefraværet. Arbeidsgiver og nærmeste leder synes dermed å ha en viktig rolle i arbeidet med å få sykefraværstallene ned i norsk arbeidsliv.

4

Arbeid og helse

Oppsummering

Arbeid og helse

40% av de som har vært sykmeldt mer enn to uker i løpet av de siste fem årene har vært sykmeldt 2-8 uker. 25% har vært sykmeldt 2-6 måneder, 12% i 6-12 måneder og 20% mer enn ett år. Ikke uventet er det kjønn og utdanning som skiller mest mellom hvor lenge arbeidstakere er sykmeldt. Menn og personer med høy utdanning synes å ha kortere sykmelding enn kvinner og personer med lav utdanning. Når kvinner utpeker seg med lengre sykmelding, kan det skyldes omsorgsoppgaver i hjemmet og i forhold til øvrig familie. Når personer med lav utdanning dominerer blant de med sykmelding utover et år, kan det ha sammenheng med type arbeid og belastningsskader som tar tid å restituere.

27% mener mer forståelse fra nærmeste leder ville ha vært utslagsgivende, og nesten like mange (26%) mener et bedre psykososialt arbeidsmiljø ville ha bragt dem raskere tilbake i arbeid. Spørsmålet er stilt til de som har vært sykmeldt mer enn to uker i løpet av de siste fem årene. 17% peker på færre konflikter på jobb, mens 20% mener færre krav på jobben ville ha løst situasjonen. Resultatene viser at svært mange mener forhold knyttet til arbeidsgiver eller arbeidssituasjonen kunne ha redusert sykefraværet. Arbeidsgiver synes dermed å ha en viktig rolle i arbeidet med å få sykefravær ned i norsk arbeidsliv.

25% fikk redusert arbeidstid og 19% fikk annen tilrettelegging på arbeidsplassen, men nesten halvparten (45%) fikk ikke iverksatt tiltak for at de skulle komme raskere tilbake i jobb. Resultatene tyder på at mange sykmeldes uten videre oppfølging. Svært få (15%) av de som har vært sykmeldt mer enn to uker fikk hjelp fra NAV eller iverksatt rehabiliteringstiltak i helsevesenet (10%) for at de skulle komme raskere tilbake i arbeid.

Oppsummering

Arbeid og helse

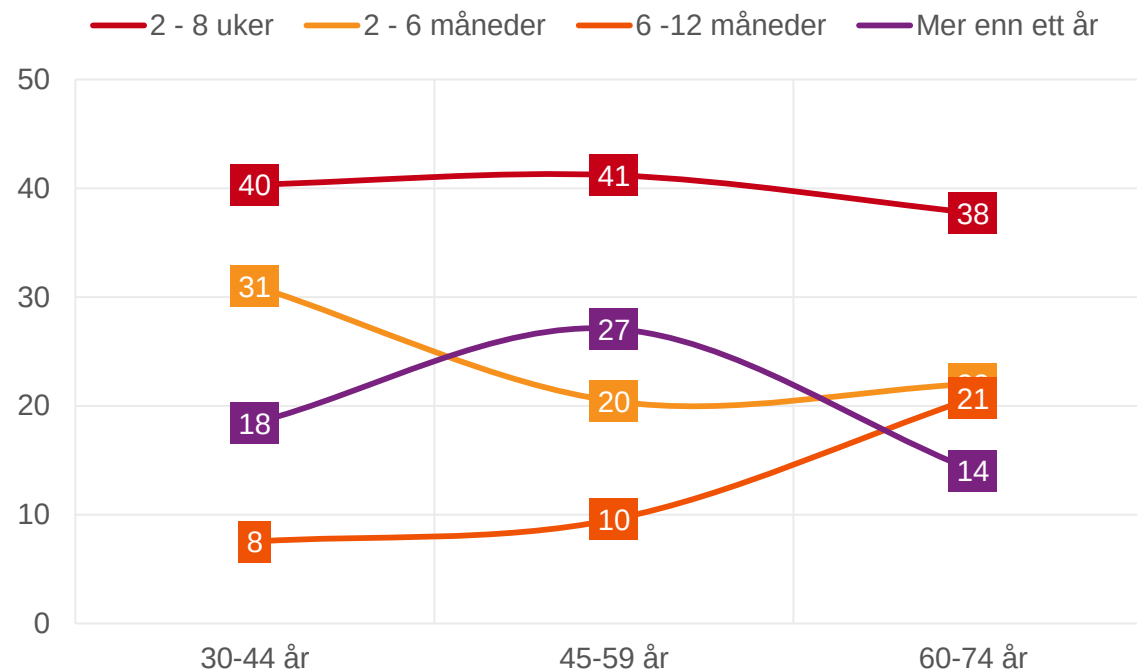
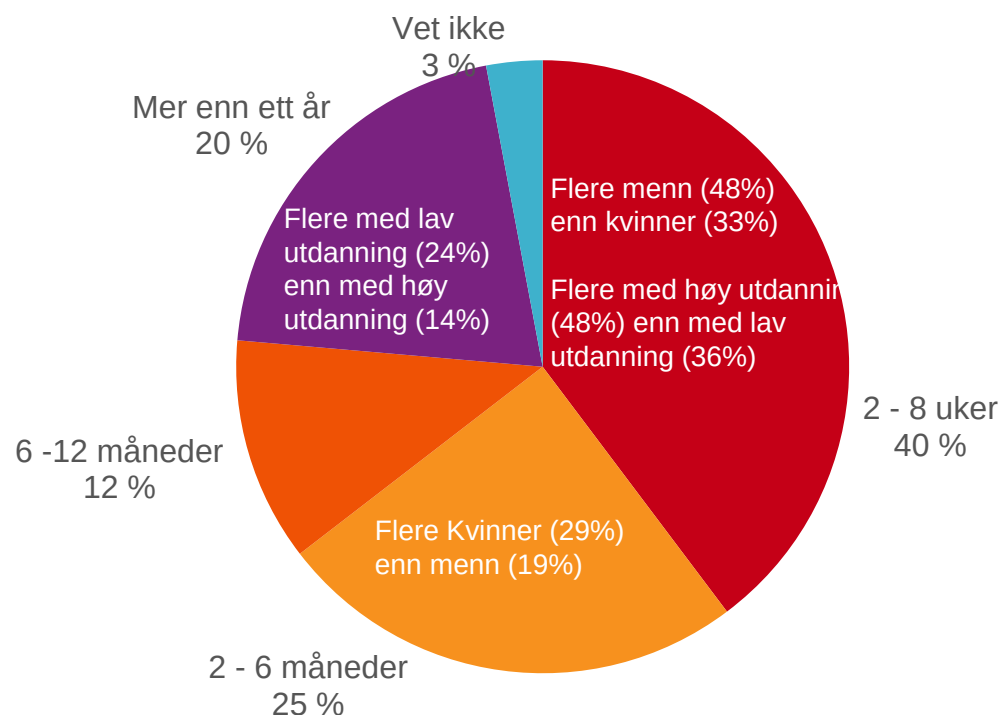
52% av de som fikk iverksatt tiltak mener disse hadde god effekt, og bidro til at de kom tilbake i arbeid som planlagt. Det er kun 9% som mener bistanden fra NAV ikke var til hjelp, og enda færre (6%) mener rehabiliteringstiltakene iverksatt av helsevesenet var til liten nytte.

For 31% av de som har vært sykmeldt mer enn to uker, var det ingen som bidro til å få dem tilbake i jobb. 22% fikk hjelp fra fastlege og 12% fra arbeidsgiver eller nærmeste leder. Resultatene er urovekkende sett i lys av at andelen som sykmeldes er høy, få får iverksatt tiltak, tiltakene som iverksettes har liten effekt, og mange av de som sykmeldes opplever at ingen viser interesse for å hjelpe dem tilbake i arbeid. Mange har høye forventninger til nærmeste leder, men få av arbeidsgiverne følger opp sine sykmeldte. Kun 12% av de sykmeldte mener arbeidsgiver eller nærmeste leder var den som hjalp dem mest med å komme tilbake til jobb.

Flest (40%) har vært sykmeldt 2-8 uker

Gjelder de som har vært sykmeldt mer enn 2 uker siste 5 år

Sist du var sykmeldt mer enn 2 uker, hvor lenge var du sykmeldt? (De som har vært sykmeldt mer enn 2 uker i løpet av de siste 5 årene n=550) Prosent.

Det vises ikke resultater for aldersgruppen under 30 år på grunn av få observasjoner.

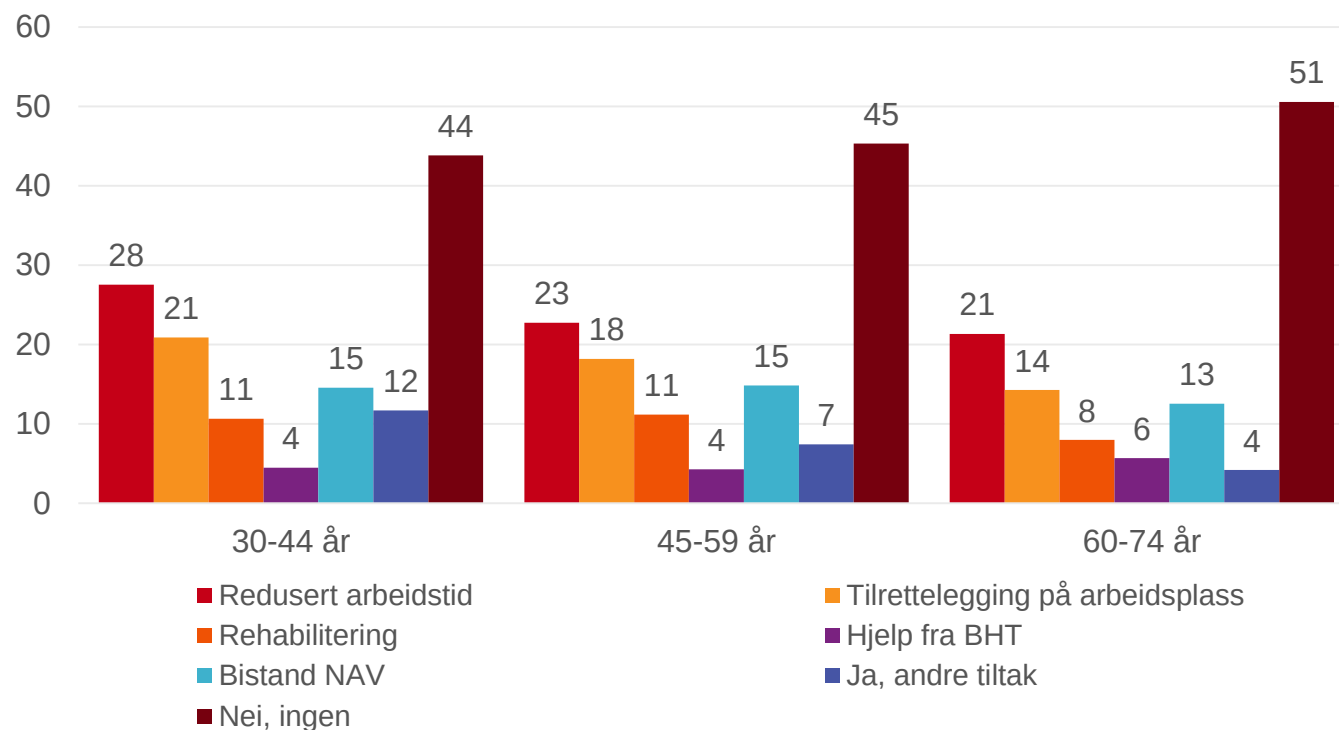
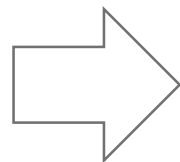
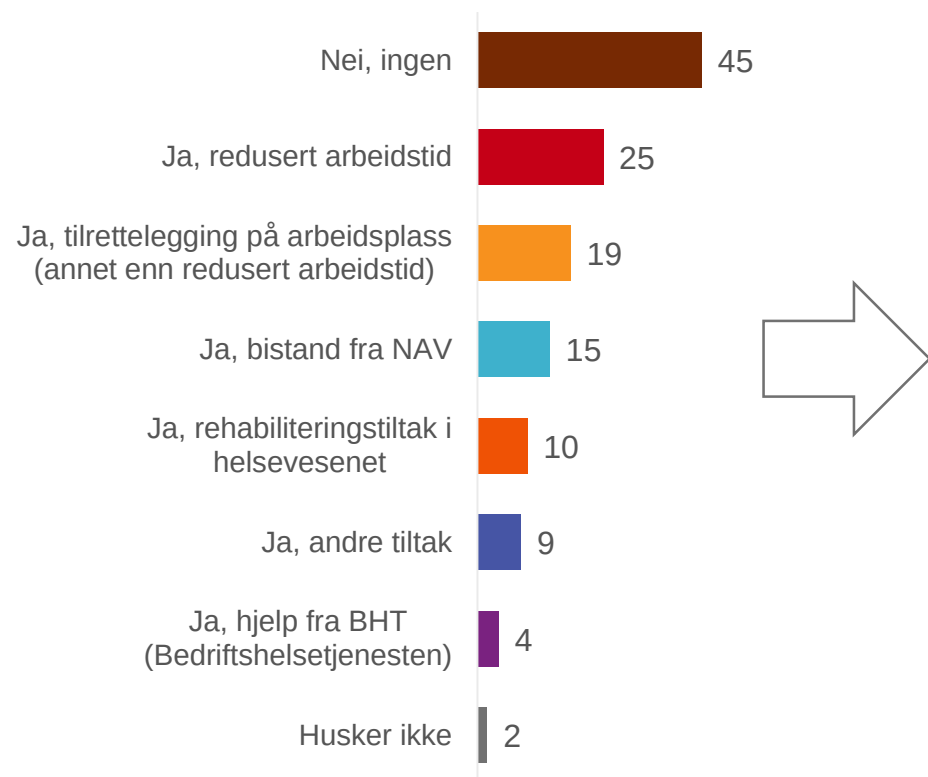
Mer forståelse fra leder og bedre psykososialt arbeidsmiljø, kunne ha redusert sykefraværet hos mange

Helseplager og sykdom kan føre til nedsatt arbeidsevne og sykefravær. Hvis du har vært sykmeldt, tror du at ditt sykefravær kunne ha vært redusert ved følgende tiltak? Flere svar mulig. Prosent.

25% fikk redusert arbeidstid, men 45% fikk ikke iverksatt tiltak for at de skulle komme raskere tilbake i jobb

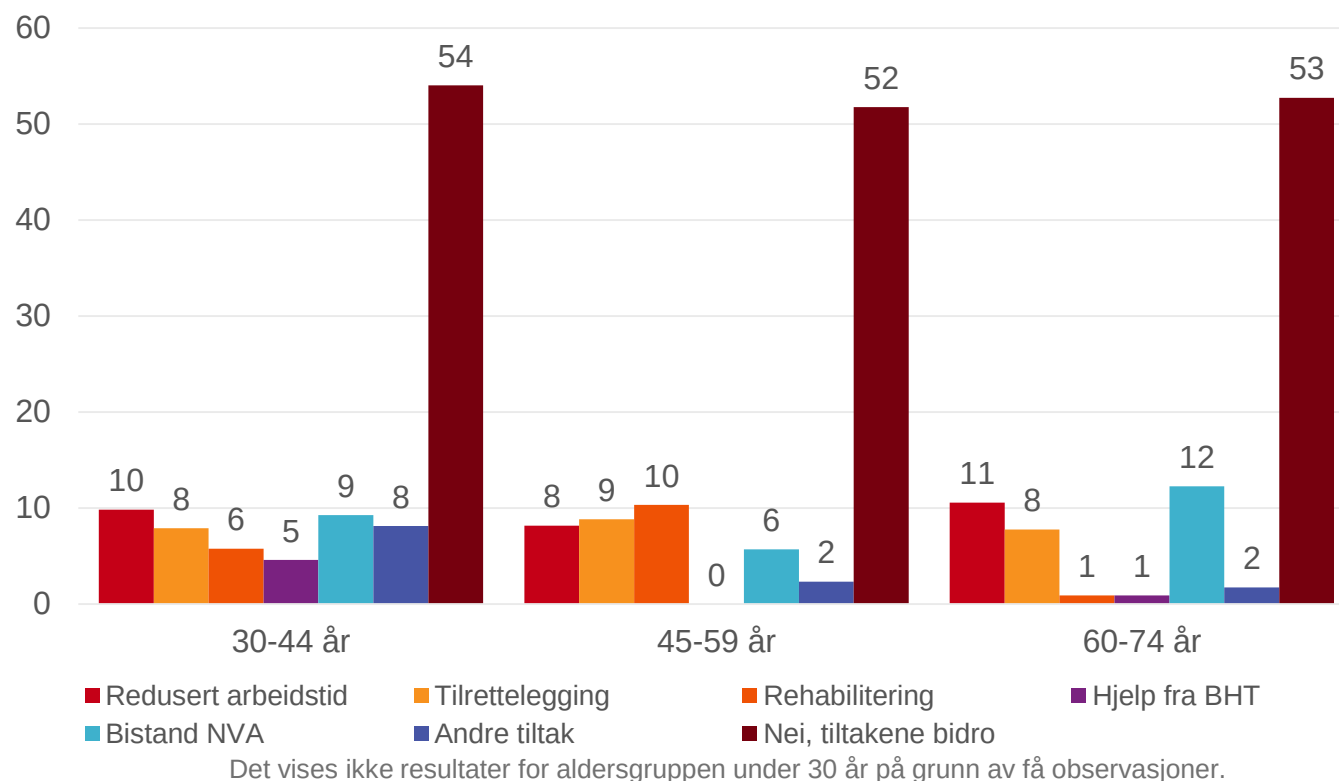
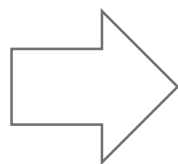
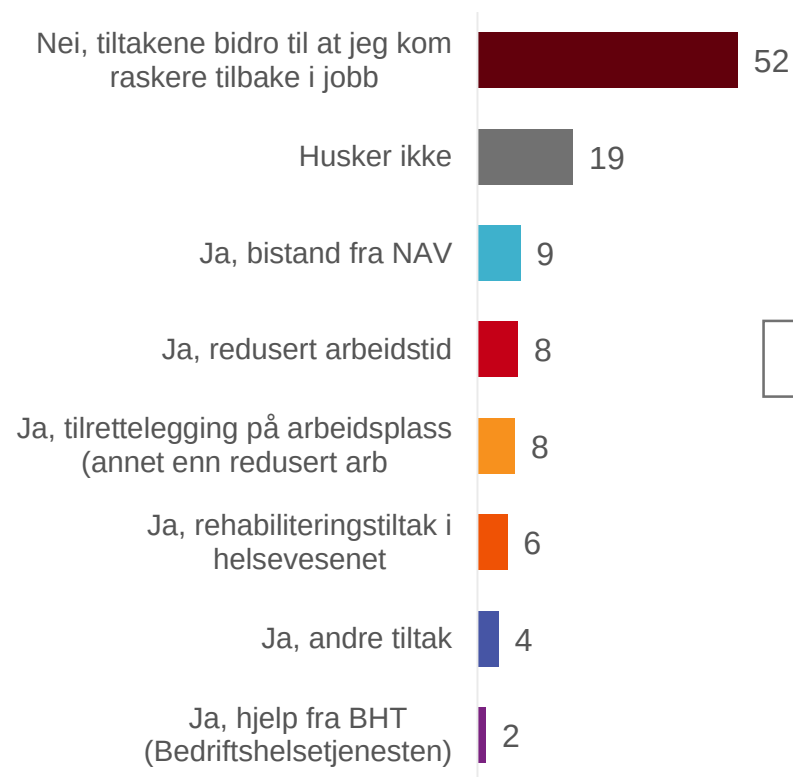
Sist du var sykmeldt mer enn 2 uker, ble noen av følgende tiltak gjennomført for at du skulle komme raskere tilbake i jobb? (De som har vært sykmeldt mer enn 2 uker i løpet av de siste 5 årene n=550) Prosent.

Det vises ikke resultater for aldersgruppen under 30 år på grunn av få observasjoner.

For de fleste (52%) bidro tiltakene til at de kom tilbake i jobb slik det var planlagt

Var det noen av disse tiltakene som allikevel ikke bidro til at du kom tilbake i jobb slik det var planlagt? (De som har vært sykmeldt mer enn 2 uker i løpet av de siste 5 årene og som fikk iverksatt tiltak n=290) Prosent.

For 31% av de som har vært sykmeldt mer enn to uker, var det ingen som bidro til å få dem tilbake i jobb – 22% fikk hjelp fra fastlege

Da du sist var sykmeldt mer enn 2 uker, hvem bidro mest til å gjennomføre tiltak for å få deg tilbake i jobb? (De som har vært sykmeldt mer enn 2 uker i løpet av de siste 5 årene n=550) Prosent.

Høye forventninger til nærmeste leder, men få av arbeidsgiverne følger opp sine sykmeldte.

Bedre forståelse fra nærmeste leder er hva flest av de sykmeldte mener ville ha redusert sykefraværet deres.

Kun 12% av de sykmeldte mener arbeidsgiver eller nærmeste leder var den som hjalp dem mest med å komme tilbake til jobb.

13

Appendiks

Om utvalget

n=2072

